



Państwowe Liceum
Sztuk **PLASTYCZNYCH**
im. Artura Grottgera
W SUPRAŚLU

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY rok szkolny 2022/2023

**Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych
im. Artura Grottgera w Supraślu**

**Plac Tadeusza Kościuszki 1
16 – 030 Supraślu**

Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną uchwałą nr 4 z dnia 30.09.2022r.

.....
Podpis (pieczęć) Przewodniczącego Rady Rodziców

Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny został zatwierdzony przez Dyrektora Szkoły dnia 10.10.2022r.

.....
Podpis (pieczęć) Dyrektora Szkoły

Spis treści

I . PODSTAWY OGÓLNE SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNEGO	4
1. PODSTAWY PRAWNE.....	4
2. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY I ŚRODOWISKA LOKALNEGO.....	6
3. SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY.....	6
4. WARTOŚCI WAŻNE DLA SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ.....	8
5. POWINNOŚCI WYCHOWAWCZE PRACOWNIKÓW PEDAGOGICZNYCH I NIEPEDAGOGICZNYCH.....	9
6. OGÓLNE ZAŁOŻENIA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNEGO.....	10
7. UCZESTNICY I REALIZATORZY SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNEGO.....	11
II. PLAN WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY NA ROK 2022/2023.....	14
1. EWALUACJA PROGRAMU ZA ROK 2022/2023.....	14
2. DIAGNOZA SZKOLNA DOTYCZĄCA AKTUALNYCH POTRZEB I ZAGROŻEŃ SZKOŁY.....	15
3. REKOMENDACJE WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNE NA ROK SZKOLNY 2022/23.....	18
4. CELE WYCHOWAWCZE I PROFILAKTYCZNE NA ROK SZKOLNY 2022/2023.....	19
5. HARMONOGRAM ZADAŃ.....	19
6. ZAŁOŻENIA EWALUACJI SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO NA KONIEC ROKU SZKOLNEGO 2022/2023.....	22
7. LITERATURA.....	22

I . PODSTAWY OGÓLNE SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

1. PODSTAWY PRAWNE

Podstawy prawne działalności wychowawczej i profilaktycznej w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych im. A.Grottgera w Supraślu (opracowanie dr U.Bissinger – Cwierz, 2020):

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483).
2. Konwencja o Prawach Dziecka (Dz.U. z 1991 r., nr 120, poz. 526).
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 59 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1991 r., nr 95, poz. 425 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz.U. z 1982 r., nr 3, poz. 19 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 1995, nr 10, poz. 55 z późn. zm.).
7. Ustawa z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 1982, nr 35, poz. 230 z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2005, nr 179, poz. 1485 z późn. zm.).
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2005, nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
10. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. 1994, nr 111, poz. 535 z późn. zm.).
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022 (Dz.U. 2017, poz. 458).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r., poz. 1249 z późn. zm.).

13. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 sierpnia 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego (Dz.U. z 2019 r., poz. 1637 z późn. zm.).
14. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 czerwca 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1247 z późn. zm.).
15. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 30 października 2017 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki w szkołach artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne (Dz.U. z 2017 r., poz. 2058).
16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r., poz. 1591 z późn. zm.).
17. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r., poz. 1578 z późn. zm.).
18. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1743).
19. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 5 listopada 2014 r. w sprawie ramowych statutów publicznych szkół i placówek artystycznych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1646).
20. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2003, nr 6, poz. 69 z późn. zm.).
21. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 sierpnia 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne szkoły i placówki artystyczne dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz.U. 2016, poz. 1375).
22. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

2. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY I ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych im. Artura Grottgera w Supraślu powstało w 1944 roku i jest publiczną ponadpodstawową szkołą artystyczną, której patronem jest Artur Grottger (1837 – 1867), jeden z czołowych przedstawicieli romantyzmu w Polsce, malarz, rysownik i ilustrator. Szkoła mieści się w Supraślu i zajmuje kompleks zabytkowych budynków Pałacu Buchholza przy ul. Plac Kościuszki 1. Organem prowadzącym szkołę jest Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej. Nauka w szkole trwa cztery lata dla roczników 2018-2021 i pięć lat od rocznika 2020. Szkoła realizuje następujące specjalizacje:

specjalność: Formy użytkowe wzornictwo; specjalizacja: Tkanina Artystyczna;

specjalność: Fotografia i film; specjalizacja: Realizacje Intermedialne;

specjalność: Techniki graficzne; specjalizacja: Techniki Druku Artystycznego;

specjalność: Formy rzeźbiarskie; specjalizacja: Techniki Rzeźbiarskie.

Absolwenci szkoły otrzymują tytuł: „plastyk”. Szkoła usytuowana jest na skraju Puszczy Knyszyńskiej, gdzie krzyżują się wpływy wielokulturowe i wielowyznaniowe. Działania wychowawcze w szkole w wielu aspektach sięgają do tradycji, kultury, historii i walorów przyrodniczych regionu.

3. SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY

1. Jest dobrze wykształcony.
2. Posiada usystematyzowaną wiedzę, stosuje terminy i pojęcia z zakresu sztuk plastycznych.
3. Twórczo realizuje prace plastyczne, posługując się odpowiednimi środkami wyrazu, wyraża swoją osobowość artystyczną.
4. Posiada umiejętności dalszego samokształcenia oraz korzystania ze wszystkich dostępnych źródeł informacji.
5. Potrafi wykorzystać swoje możliwości, zdolności i talenty.

6. Jest tolerancyjny, odpowiedzialny, komunikatywny, życzliwy i otwarty na potrzeby innych.
7. Jest wrażliwy na piękno otaczającego świata.
8. Bierze aktywny udział w życiu kulturalnym.
9. Prezentuje wysoki poziom kultury osobistej i kultury słowa.
10. Ma twórczy i krytyczny stosunek do rzeczywistości.
11. Potrafi korzystać ze swoich praw szanując jednocześnie prawa innych.
12. Jest świadomy swej wartości, twórczy, osiąga swój cel z poszanowaniem potrzeb drugiego człowieka.
13. Jest otwarty, szczery, komunikatywny.
14. Jest odporny na stres (zna techniki i sposoby jego zwalczania).
15. Jest samokrytyczny i ukierunkowany na samodoskonalenie się - zna swoje mocne i słabe strony, i potrafi nad nimi pracować.
16. Jest odpowiedzialny za powierzone obszary działania.
17. Jest zdolny do prawidłowych relacji z innymi ludźmi z uwzględnieniem zasad etycznych i moralnych.
18. Jest obowiązkowy, słowny, konsekwentny.
19. Jest odpowiedzialny za efekty pracy zespołowej.
20. Szanuje dziedzictwo kulturowe.
21. Potrafi być partnerem we wspólnej pracy.
22. Dąży do osiągnięcia sukcesu.
23. Jest przygotowany do następnego etapu nauki.

4. WARTOŚCI WAŻNE DLA SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

1. Uznanie godności i niepowtarzalności osoby ludzkiej.
2. Wprowadzanie wychowanków w świat relacji osobowych poprzez:
 - a. pomoc w odkrywaniu wartości i sensu życia; to wychowawca towarzyszy wychowankowi w ich odkrywaniu, dając w ten sposób możliwość kierowania życiem i rozwojem,
 - b. promowanie zdrowych relacji osobowych, przede wszystkim przykładem życia wychowawcy.
3. Udzielanie pomocy i wsparcia wychowankowi w jego rozwoju, w budowaniu przez niego własnej osobowości, świata wewnętrznych przeżyć, doświadczeń i ocen przede wszystkim poprzez stwarzanie warunków do rozwoju, do doświadczania sytuacji, w których następuje rozwój, z uznaniem zasady kierowania się ku dobru.
4. Stwarzanie sytuacji do kształtowania w wychowankach umiejętności, kompetencji i postaw społecznych, takich jak: tolerancja, szacunek i wrażliwość na drugiego człowieka, poprzez poznanie jego pochodzenia, tradycji i dziedzictwa kulturowego.
5. Odkrywanie i rozwijanie talentów i uzdolnień wychowanków, diagnozowanie i rozwijane potencjału poprzez wspieranie i mądre towarzyszenie.
6. Tworzenie bezpiecznej dla uczniów przestrzeni szkolnej rządzącej się stabilnymi, jasnymi zasadami i regulaminami, które uczeń współtworzy i akceptuje.
7. Troska o etos wychowawczy szkoły poprzez pielęgnowanie tradycji z uwzględnieniem patrona szkoły, znajomości historii przekładającej się na szacunek dla kultury, symboli narodowych i szkolnych, przygotowania kalendarza uroczystości szkolnych i ceremonii, twórczą realizację zdolności artystycznych.
8. Kształtowanie postaw patriotycznych poprzez szkolne obchody świąt państwowych, podejmowanie tematyki patriotycznej na zajęciach edukacyjnych, poznanie i szacunek do dziedzictwa kulturowego, uczestnictwo uczniów w pozaszkolnych uroczystościach i działaniach o charakterze patriotycznym i kulturalnym;
9. Personalizacja życia w szkole i rodzinie poprzez nieustanny proces rozwoju i doskonalenia osobowego wszystkich uczestników procesu wychowawczego: nauczycieli – wychowawców, rodziców i wychowanków; realizowanie programu we współpracy z rodzicami w zakresie organizacji pracy, dydaktyki i organizacji przestrzeni.

10. Stwarzanie warunków do realizacji edukacji medialnej i roztropnego korzystania z mediów oraz udziału wychowanków w edukacji kulturalnej na wysokim poziomie.
11. Tworzenie spójnego środowiska wychowawczego: szkoła i rodzina; wspieranie rodziców z procesie wychowawczym i pomoc w rozwijaniu ich kompetencji wychowawczych; ciągły rozwój osobowy nauczycieli jako mistrzów, otwartość na nowe, rozpoznane i sprawdzone metody, wartościowe projekty wychowawcze wprowadzane za zgodą rodziców.

5. POWINNOŚCI WYCHOWAWCZE PRACOWNIKÓW PEDAGOGICZNYCH I NIEPEDAGOGICZNYCH

Podstawą dobrej, twórczej współpracy są relacje między szkołą i rodziną oparte na dobrowolności, partnerstwie, jednolitości oddziaływań, systematyczności, rozumianej jako czynne i stałe zaangażowanie się w wykonywanie zadań inicjowanych i organizowanych w ramach współdziałania wychowawców, rodziców/opiekunów oraz pracowników niepedagogicznych.

Współpraca obejmuje wspomaganie rodziców/opiekunów w pełnieniu funkcji wychowawczej i profilaktycznej, wspomaganie nauczycieli – wychowawców w realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych szkoły w oparciu o umiejętne wykorzystanie zasobów środowiska lokalnego.

Prowadząc wychowanka ku integralnej dojrzałości, rodzice oraz nauczyciele – wychowawcy tworzą sytuacje wychowawcze, podejmują działania profilaktyczne proponując wzory zachowań i norm moralno-społecznych. Działaniom tym towarzyszy wiara w ucznia, akceptowanie go takim, jakim jest, zaufanie i dialog oraz stała obecność.

Pracownicy niepedagogiczni na równi z nauczycielami dbają o bezpieczeństwo w szkole. Ich zadaniem jest sumienne i staranne wykonywanie powierzonych obowiązków. Dbanie o sprawną organizację pracy, przestrzeganie przepisów, zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zasad przeciwpożarowych. Z troski o mienie szkoły zgłaszają wszystkie informacje pomocne w całościowym procesie wychowania.

Szkoła i rodzina to dwa środowiska, które w szczególny sposób oddziałują na rozwój osobowy dziecka i młodego człowieka. Skuteczność tego oddziaływania uwarunkowana jest wzajemnym i ścisłym współdziałaniem. Właściwa, pełna współpraca prowadzi do zintegrowania działań wychowawczo - profilaktycznych,

wyznaczając wspólny cel pracy pedagogicznej i niepedagogicznej szkoły oraz rodziny. Tylko takie rozumienie powołania daje szansę formowania dobrego, mądrego i wrażliwego, młodego człowieka. Elementem twórczej współpracy są relacje między szkołą i rodziną, stanowiąc zobowiązanie obu stron do podnoszenia ich jakości.

6. OGÓLNE ZAŁOŻENIA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNEGO

Wychowanie i profilaktyka, obok procesu nauczania i uczenia się, stanowią integralną i nierozzerwalną część działalności edukacyjnej i artystycznej szkoły. Wychowanie jest procesem, w którym wychowanek ma dojść do pełni osobowego rozwoju, a rolą szkoły jest zapewnienie optymalnych warunków do jego realizacji. Szkoła wyposaża młodego człowieka w wiedzę, budzi aktywność intelektualną oraz rozwija postawy i zachowanie cenione w społeczeństwie. Efektem wychowania są zmiany rozwojowe w uczniu, który z każdym dniem staje się coraz bardziej człowiekiem, nabywającym coraz więcej świadomości i dobrowolności w podejmowaniu działań. Profilaktyka to chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Jej celem jest ochrona dziecka, ucznia, wychowanka przed zakłóceniami rozwoju, czyli przed podejmowaniem zachowań hamujących lub niszczących. Do realizacji tych zadań konieczne jest opracowanie obok programów dydaktycznych także Szkolnego Programu Wychowawczo- Profilaktycznego.

Działalność wychowawcza Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im. Artura Grottgera w Supraślu obejmuje w szczególności:

- 1) współpracę z rodzicami uczniów w celu budowania właściwych postaw, w tym postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- 3) rozwijanie wrażliwości estetycznej i zdolności twórczego myślenia;
- 4) rozbudzanie potrzeb korzystania z dzieł myśli ludzkiej i dóbr kultury;
- 5) rozwijanie szacunku dla dziedzictwa kulturowego regionu i kraju;
- 6) wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- 7) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli (wychowawców);
- 8) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli, wychowawców oraz rodziców.

Działania profilaktyczne w szkole obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o których mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii;
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających uzdolnienia i zainteresowania, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych i nadużywania korzystania z Internetu;
- 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych;
- 5) włączanie w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno- terapeutyczny działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji, o których mowa w pkt 1.

Szkoła przy prowadzeniu działalności wychowawczej i profilaktycznej może współpracować z jednostkami samorządu terytorialnego, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, podmiotami realizującymi świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, wojewódzkimi i powiatowymi stacjami sanitarno- epidemiologicznymi, policją, pracodawcami, a także podmiotami, w szczególności przy opracowaniu diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka, dotyczącej uczniów, rodziców, opiekunów, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły i internatu.

7. UCZESTNICY I REALIZATORZY SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNEGO

1. Wychowanek jako istota rozumna i wolna, zdolna do miłości, powołana jest do odkrywania prawdy i kierowania się ku dobru.

Wychowanek jest osobą:

- a) odpowiedzialną za swój rozwój i kierującą swoim rozwojem,
- b) coraz bardziej samodzielnią w dążeniu ku dobru w wymiarze indywidualnym i społecznym,
- c) potrafiącą umiejętnie godzić dążenie do dobra własnego z dobrem innych, odpowiedzialność za siebie z odpowiedzialnością za innych, wolność własną z wolnością innych na drodze posłuszeństwa, rozumianego jako przejaw ufności wychowanka do wychowawcy,
- d) szanującą dobro wspólne jako podstawę życia społecznego i współtworzącą dobro,
- e) poszukującą i odkrywającą sens życia oraz ważne cele życiowe, a także dążącą w drodze sumiennej, uczciwej pracy do realizacji tych celów oraz uwewnętrznienia wartości poprzez relacje ze sobą i innymi osobami.

2. Wychowawca jako mądry, kochający i odpowiedzialny nauczyciel, towarzyszy wychowankowi w rozwoju.

Wychowanie i profilaktyka dokonują się poprzez relacje między wychowawcą a wychowankiem, budowane na zaufaniu, cierpliwości, mądrości, prawdzie i trosce o dobro osób. Każdy wychowawca jest świadomy, że dostarcza wzorców zachowań wobec siebie, wobec drugiego człowieka, wobec świata.

Zadaniem każdego nauczyciela – wychowawcy jest ciągły własny rozwój osobowy i zawodowy, w szczególności doskonalenie tych umiejętności, które sprzyjają budowaniu dobrych relacji poprzez:

- a) umiejętność rozumienia i okazywania zrozumienia, komunikacji interpersonalnej, empatii i szacunku,
- b) umiejętność dostarczania wsparcia i mądrego postępowania w sytuacjach kryzysowych,
- c) umiejętność rozwijania aktywności, rozwiązywania problemów, motywowania, prowadzenia negocjacji,
- d) umiejętność rozwijania kompetencji personalnych i społecznych.

3. Rodzice – pierwsi wychowawcy.

Prawo i jednocześnie obowiązek wychowania dziecka spoczywa na rodzicach. Fundamentem rodzicielskiego wychowania jest miłość oparta na akceptacji osoby oraz troski o jej dobro. Szkoła uznaje rodziców jako pierwszych wychowawców i wspiera funkcję wychowawczą rodziny. Zadaniem rodziców jest aktywny udział w życiu szkoły, rozwój swoich kompetencji wychowawczych, odpowiedzialność za rozwój i wychowanie dzieci, które korzystają ze wsparcia oferowanego w tym zakresie przez szkołę i środowisko lokalne.

Ramy działalności szkoły określają przepisy w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej i profilaktycznej.

Na podstawie przeprowadzonej w szkole diagnozy w zakresie czynników chroniących oraz czynników ryzyka nauczyciel lub wychowawca w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły wybiera formę, uwzględniając wykorzystanie metod pracy.

II. PLAN WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY NA ROK 2022/2023

1. EWALUACJA PROGRAMU ZA ROK 2021/2022

Celem ewaluacji programu za rok szkolny 2021/22 była odpowiedź na pytania:

I. W jakim stopniu zrealizowano założone zadania?

II. Które działania wychowawcze i profilaktyczne były najbardziej skuteczne?

Aby odpowiedzieć na pytanie pierwsze wzięto pod uwagę informacje z następujących źródeł:

- analiza ilości wpisów w dzienniku potwierdzających realizację poszczególnych zadań,
- analiza wyników ankiety dla nauczycieli w części dotyczącej udziału w szkoleniach i podnoszenia swojej wiedzy i umiejętności, przeprowadzonej w czerwcu 2022r.,
- wnioski z rozmów z wychowawcami i nauczycielami.

Odpowiedź na pytanie drugie sformułowano na podstawie:

- wyników ankiet dla nauczycieli w części dotyczącej dobrostanu uczniów i nauczycieli, przeprowadzonej w czerwcu 2022r.,
- wyników ankiet dla nauczycieli w części dotyczącej przydatności wskazówek do pracy z uczniami formułowanych przez psychologa i pedagoga szkolnego oraz pochodzących z opinii i orzeczeń, przeprowadzonej w czerwcu 2022r.,
- wniosków z rozmów z nauczycielami i uczniami,
- analizy efektywności zajęć dodatkowych w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- efektów działań zmierzających do rozwiązania problemów wychowawczych w wybranych przypadkach uczniów.

Ad. I. Zrealizowano wszystkie założone zadania wychowawczo – profilaktyczne na rok szkolny 2021/22.

Ad. II. Skuteczność i efekty działań:

1. Uczniowie chętnie uczestniczyli w zajęciach, warsztatach dotyczących profilaktyki zdrowia psychicznego.
2. W każdej sytuacji zgłoszenia problemów z nastrojem, lękiem, trudności w radzeniu sobie w relacjach rówieśniczych uczniowie otrzymywali wskazówki, lub byli przekierowywani do odpowiedniej poradni.
3. U dużej grupy uczniów zaobserwowano nasilenie objawów lękowych, czasem uniemożliwiających udział w lekcjach i wymagających leczenia specjalistycznego, potrzeba było więcej energii na działania interwencyjne niż profilaktyczne.
4. Organizowane były liczne zajęcia i wydarzenia integrujące klasy i społeczność internacką.

5. Część nauczycieli zauważyła, że młodzież gorzej niż przed pandemią radzi sobie ze stresem.
6. Część nauczycieli gorzej oceniali swój dobrostan (samopoczucie psychiczne) pod koniec roku szkolnego w porównaniu z zeszłym rokiem.
7. Nauczyciele w niewielkim stopniu brali udział w warsztatach umiejętności praktycznych, częściej korzystali ze szkoleń prowadzonych w formie wykładu.
8. Nauczyciele otrzymywali odpowiednią ilość informacji o uczniach które umożliwiały dostosowanie sposobu pracy do potrzeb i ograniczeń uczniów, jednak około ¼ nauczycieli, którzy podzieli się swoim zdaniem nt. efektywności otrzymywanego w szkole wsparcia merytorycznego w pracy z uczniami z SPE określiło, że nie były one wystarczająco pomocne.
9. Na podstawie odpowiedzi zawartych w ankiecie stwierdzić można, że część nauczycieli zdobyła większą wiedzę nt. zaburzeń emocjonalnych, problemów emocjonalnych uczniów, niebinarności uczniów, radzenia sobie ze stresem, pracy z uczniem z zespołem Aspergera, przemocy i cyberprzemocy.
10. Nauczyciele wskazali najważniejsze ich zdaniem obszary wiedzy ważne na przyszły rok – umiejętności radzenia sobie z problemami, stresem, organizacją czasu, cyberprzemoc.
11. Dzięki angażowaniu rodziców we współpracę ze szkołą rozwiązano wiele problemów wychowawczych.
12. Podejmowano skuteczne interwencje związane z sięganiem przez młodzież po substancje psychoaktywne.
13. Wiedza na temat celów wychowawczych i profilaktycznych była mało upowszechniona wśród nauczycieli i uczniów.

Wnioski na kolejny rok szkolny:

1. Upowszechniać i uaktualniać wiedzę nauczycieli na temat metod wychowawczych oraz umiejętności pracy z uczniami z konkretnymi problemami, również związanymi ze zdrowiem psychicznym.
2. Wyposażyć młodzież w umiejętności społeczne.
3. Kontynuować organizowanie różnorodnych form aktywności sportowej, rekreacji.
4. Zadbaj bardziej o kreowanie dobrego klimatu w szkole, pozytywną atmosferę, poczucie bezpieczeństwa młodzieży, które sprzyjać będzie dobrostanowi zarówno uczniów jak i nauczycieli.
5. Organizować profesjonalne zajęcia i warsztaty z szeroko rozumianej profilaktyki w ramach rekomendowanych programów ogólnopolskich.
6. Nadal uczyć młodzież technik uczenia się i organizacji czasu.
7. Wychowywać uczniów do wartości, uświadamiać im cele wychowawcze i profilaktyczne.

2. DIAGNOZA SZKOLNA DOTYCZĄCA AKTUALNYCH POTRZEB I ZAGROZEŃ SZKOŁY

Celem diagnozy szkolnej jest wskazanie najważniejszych zagrożeń i problemów wychowawczych w szkole. Wyniki diagnozy posłużą do zaplanowania działań wychowawczych i profilaktycznych na rok szkolny 2022/23.

Źródła danych – wyniki i wnioski

I. Analiza opinii, orzeczeń, zaświadczeń lekarskich i danych obserwacyjnych dotyczących deficytów i problemów ze zdrowiem psychicznym uczniów:

- duża grupa uczniów wymaga wsparcia z powodu m.in. dysleksji, zaburzeń ze spektrum autyzmu, zaburzeń nastroju i emocji, nadpobudliwości psychoruchowej, trudności wynikających z wcześniejszego kształcenia za granicą i innych trudności osobistych.

II. Ewaluacja programu za 2021/22

- wzrost zgłoszeń objawów lękowych u uczniów, którzy wymagają wsparcia specjalistycznego poza szkołą i wzrost wynikających z nich absencji szkolnych,
- intensyfikowanie działań z zakresu profilaktyki zdrowia psychicznego.

III. Rozmowy z nauczycielami, wychowawcami, uczniami nt. obserwowanych niebezpiecznych zjawisk, problemów uczniów i potrzeb społeczności uczniowskiej:

- cyberprzemoc, hejt,
- braki w kulturze osobistej młodzieży,
- zagrożenie przemocą słowną wobec uczniów kl. I,
- spadek kondycji psychofizycznej niektórych uczniów.

IV. Ankieta dla rodziców nt. zagrożeń i kierunków oddziaływań profilaktycznych

- Proponowane przez rodziców kierunki oddziaływań profilaktycznych dla młodzieży to: podnoszące samoocenę, asertywność, umiejętność radzenia sobie z emocjami, motywację i wytrwałość, umiejętność planowania i organizacji pracy, wiedza nt. właściwego jedzenia i odżywiania, edukacja zdrowotna, integracja klas, umiejętności społeczne, poczucie własnej wartości, identyfikacja płciowa, zdrowie psychiczne, techniki relaksacyjne, medytacyjne, relacje przyjacielskie, romantyczne, rodzicielskie, poznanie siebie, postawy wiedzy obywatelskiej, prawnej, – z uwzględnieniem specjalistów zewnętrznych.
- Zgłaszane zagrożenia to: brak mediacji na linii uczeń-nauczyciel (wychowawca), zbyt późne reagowanie na zagrożenia, alienacja, izolowanie, sytuacje porównywania (się) uczniów, wpływ rówieśników stosujących używki na młodsze roczniki, używki, hejt, przemoc i brak snu.

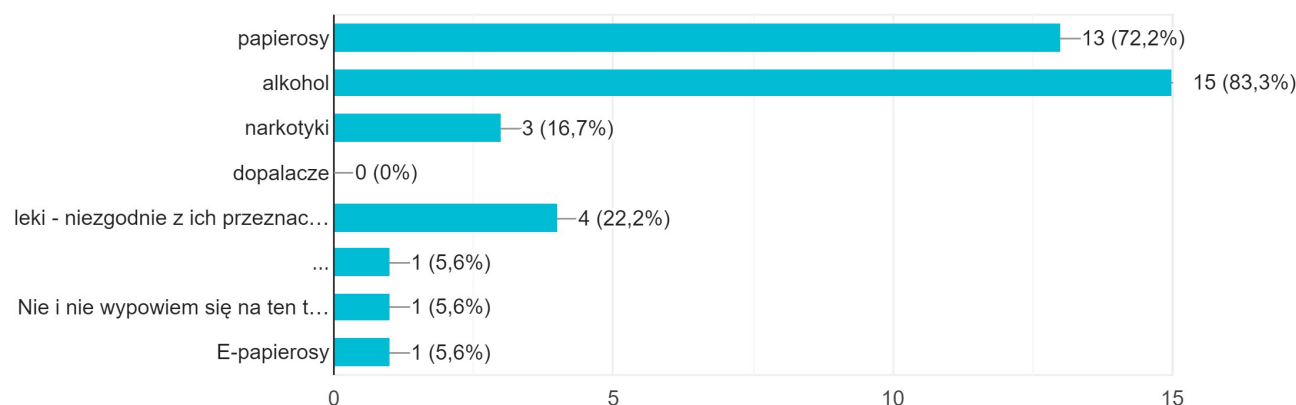
V. Badanie ankietowe uczniów nt. kondycji psychofizycznej uczniów szkół artystycznych CEA 2020/2021

- 52% uczniów jest niezadowolonych ze swoich osiągnięć na przedmiotach ogólnokształcących (przyczyna najczęściej wskazywana – problemy z pamięcią, rozkojarzenie, priorytety - przedmioty artystyczne, sprawy osobiste),
- 30% niezadowolonych z osiągnięć artystycznych (przyczyna: spadek motywacji w pandemii, faworyzowanie, porównywanie, natłok pracy),
- 70% uważa, że nie potrafi organizować sobie czasu (przyczyny – brak odpoczynku prokrastynacja),

- 32% jest niezadowolonych ze swoich relacji z rówieśnikami (przyczyna: lęk społeczny, „nie lubienie się” wzajemne),
- tylko 17 % określa, że ma problemy kontrolą zachowania i emocji, np.; często nie przestrzega norm i reguł społecznych, wdaje się w konflikty z rówieśnikami i/lub nauczycielami, doświadcza potem negatywnych konsekwencji w postaci kar i ograniczeń (przejawy: złość i agresywność, panika),
- 66% doświadcza symptomów depresji,
- 14% dokonuje samookaleczeń,
- 35% miało myśli samobójcze (i 70% miało w przeszłości, więc wynik 35% pokazuje, że u wielu uczniów ryzyko się zmniejszyło),
- 26% miało próby samobójcze (przyczyny złożone),
- 30% może borykać się ze skutkami traumy,
- 20% ulega namowom do używek (alkohol, narkotyki, dopalacze, inne),
- korzystanie przez młodzież z używek przedstawia poniższy wykres:

Jeśli w pytaniu 16 wybrałeś/aś odpowiedź TAK, zaznacz jakie substancje psychoaktywne zażywasz? (możesz wybrać kilka odpowiedzi)

18 odpowiedzi



- 52% uważa, że nadmiernie angażuje się w świat wirtualny,
- 25% doświadcza lub doświadczyło hejtu,
- 58% przeżywa silną treść przed wystąpieniami publicznymi.

VI. Ankieta online dla uczniów nt. zagrożenia substancjami psychoaktywnymi:

- w opinii uczniów ocena prawdopodobieństwa zapalenia papierosa będąc poczęstowanym w skali 1-5: średnia 2,18,
- w opinii uczniów ocena prawdopodobieństwa wypicia alkoholu będąc poczęstowanym w skali 1-5: średnia 2,22,
- w opinii uczniów ocena prawdopodobieństwa zażycia narkotyku, w tym marihuany będąc poczęstowanym w skali 1-5: średnia 1,65,
- wg uczniów powstrzymać ich mogłyby przed tym (kolejność wg ilości wskazań):
 - sumienie/moralność/rozsądek
 - rodzice
 - koleżanki/koledzy
 - strach (przed śmiercią, konsekwencjami zdrowotnymi, prawnymi)
 - nic
 - jakość używki
 - przyjmowane leki.

VII. Wybrane wnioski z ewaluacji wewnętrznej za rok szkolny 2021/2022:

- placówka skutecznie wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji,
- 35% nowych uczniów jest zagrożonych utratą przyjemności z działań artystycznych,
- jedynie 18% uczniów deklaruje brak trudności w nauce wynikających z problemów zdrowotnych, rodzinnych lub emocjonalnych.

3. REKOMENDACJE WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNE NA ROK SZKOLNY 2022/23

Na rok szkolny 2022/23 sformułowano w Centrum Edukacji Artystycznej następujące rekomendacje wychowawcze i profilaktyczne:

1. Opieka psychologiczno-pedagogiczna przed i podczas występów artystycznych uczniów.
2. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, aspołecznych i przemocowych wśród uczniów szkół artystycznych i ich rodzin.
3. Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb.

4. CELE WYCHOWAWCZE I PROFILAKTYCZNE NA ROK SZKOLNY 2022/2023

Na podstawie powyższych wyników badań i wniosków sformułowano następujące kierunki i cele oddziaływań profilaktycznych i wychowawczych na bieżący rok szkolny:

Cel 1: Wzmocnienie więzi międzyludzkich – pozytywna i konstruktywna integracja grup i klas.

Cel 2: Wzmacnianie zdrowie psychicznego poprzez rozwijanie umiejętności radzenia sobie z nastrojem, stresem, redukovanie lęku przed oceną (w aspekcie relacji społecznych, różnic predyspozycji i talentów oraz osiągnięć artystycznych), wyposażanie młodzieży w umiejętności organizacji czasu i nauki własnej.

Cel 3: Opieka nad uczniami zza granicy.

Cel 4: Ograniczenie zachowań ryzykownych, aspołecznych i przemocowych wśród uczniów.

Cel 5: Interwencje w celu zatrzymania zjawiska przemocy w rodzinach uczniów.

5. HARMONOGRAM ZADAŃ

Cel wychowawczy lub profilaktyczny	L.p.	Zadanie	Osoby przeprowadzające działanie	Termin realizacji
1. Wzmocnienie więzi międzyludzkich – pozytywna i konstruktywna integracja grup i klas.	1.	Organizacja lub prowadzenie warsztatów nt. komunikacji interpersonalnej	wychowawcy*, psycholog, pedagog	październik - maj
	2.	Organizowanie akcji sportowo – rekreacyjnych	wychowawcy, nauczyciele w-f	wrzesień - czerwiec
	3.	Organizacja wycieczek	wychowawcy, nauczyciele artyści	wrzesień - czerwiec
	4.	Przypominanie celów i ważnych wartości przy okazji konkretnych działań profilaktycznych i wychowawczych	wszyscy pedagodzy	wrzesień - czerwiec
	5.	Organizowanie wydarzeń artystycznych	nauczyciele artyści	wrzesień - czerwiec

2. Wzmacnianie zdrowia psychicznego poprzez rozwijanie umiejętności radzenia sobie z nastrojem, stresem, redukowanie lęku przed oceną (w aspekcie relacji społecznych, różnic predyspozycji i talentów oraz osiągnięć artystycznych), wyposażać młodzież w umiejętności organizacji czasu i nauki własnej.	1.	Zapewnienie opieki psychologicznej nad uczniami wymagającymi takiego wsparcia	psycholog, pedagog	wrzesień - czerwiec
	2.	Redakcja gazetki ściennej/biuletynu/akcji wzmacniającej zasoby osobiste i radzenie sobie – zachować regularność i atrakcyjność form wskazówek dla uczniów	pedagog, psycholog, wychowawcy	listopad - czerwiec
	3.	Zorganizowanie lub poprowadzenie zajęć nt. technik uczenia się i organizacji czasu wolnego	psycholog, pedagog, wychowawcy	październik - kwiecień
	4.	Prowadzenie zajęć rozwijających uzdolnienia	nauczyciele artyści	wrzesień - czerwiec
	5.	Zorganizowanie warsztatów nt. radzenia sobie z tremą podczas występów publicznych	psycholog	Grudzień - styczeń
	6.	Zapewnienie opieki i monitorowanie stanu uczniów zmagających się z depresją	psycholog, pedagog, wychowawcy	wrzesień - czerwiec
	7.	Monitorowanie frekwencji, częste konsultacje z rodzicami i wymiana informacji nt. problemów zdrowotnych wraz ze wskazówkami, rekomendacjami dla rodziców	Wychowawcy, pedagog, psycholog	wrzesień - czerwiec
3. Opieka nad uczniami zza granicy.	1.	Zorganizowanie integracji i pomocy koleżeńskiej w internacie	wychowawcy	wrzesień - październik
	2.	Przeprowadzenie zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, rozwijających umiejętności językowe i społeczne	nauczyciele prowadzący	wrzesień - czerwiec
	3.	Przeprowadzenie spotkań samopomocowych wśród nauczycieli dotyczących formułowania wymagań i pracy z uczniami z doświadczeniem nauki za granicą	przewodniczący zespołu wychowawczego	wrzesień, październik , luty
4. Ograniczenie zachowań ryzykownych, aspołecznych i	1.	Zorganizowanie warsztatów z mediacji dla młodzieży	psycholog	wrzesień
	2.	Przeprowadzanie interwencji profilaktycznych w przypadku uczniów przejawiających zachowania ryzykowne	wychowawcy, wicedyrektor, kierownik	wrzesień - czerwiec

przemocowych wśród uczniów.			internatu, psycholog, pedagog	
	3.	Zorganizowanie lub przeprowadzenie pogadek profilaktycznych z młodzieżą nt. ryzyka uzależnień, spotkań z specjalistami profilaktyki z zewnątrz szkoły, dystrybucja materiałów pochodzących z profilaktycznych programów ogólnopolskich	wychowawcy, psycholog, pedagog	październik - kwiecień
	4.	Rozpoznawanie problemów wychowawczych i podejmowanie wspólnych z rodzicami działań w celu rozwiązania	wychowawcy, psycholog, pedagog	wrzesień - czerwiec
5. Interwencje w celu zatrzymania zjawiska przemocy w rodzinach uczniów.	1.	Uruchamianie procedur Niebieskiej Karty	psycholog bądź inna przygotowana osoba	wrzesień - czerwiec
	2.	Udzielanie porad i wskazówek wychowawczych dla rodziców	wszyscy pedagodzy	wrzesień - czerwiec

* wychowawcy klas i wychowawcy w internacie

6. ZAŁOŻENIA EWALUACJI SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO NA KONIEC ROKU SZKOLNEGO 2022/2023

Ewaluacja programu polegać będzie na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) analizy przypadków.

Wyniki ewaluacji zaprezentowane będą pod koniec roku szkolnego.

7. LITERATURA

1. Bezpieczna szkoła. Zagrożenia i zalecane działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i cyfrowego uczniów. Warszawa 2020, MEN, dostęp: <https://www.ore.edu.pl/2020/09/bezpieczna-szkola-poradnik/>
2. Bissinger-Ćwierz U., Raport: Jakość programów wychowawczych oraz szkolnych programów profilaktyki realizowanych w szkolnictwie artystycznym w roku szkolnym 2012/2013. Lublin 2013, CEA, dostęp: https://cea-art.pl/poradnictwo/RAPORT_jakosc_programow.pdf
3. Bissinger-Ćwierz U., Profilaktyka uzależnień w szkolnictwie artystycznym – podsumowanie ogólnopolskiego projektu CEA. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015, dostęp: https://cea-art.pl/pub/z_3_caly_m.pdf
4. Galczak M., Złowodzka-Jetter E., Bojarska M., Parys M., Jak konstruować program wychowawczy szkoły. Rubikon, Kraków 2001
5. Gaś Z.B., Szkolny program profilaktyki: istota, konstruowanie, ewaluacja. MENiS, Warszawa 2003
6. Gaś Z.B., Poleszak W., Opracowujemy i ewaluujemy program wychowawczo-profilaktyczny szkoły, ORE, Warszawa 2017

7. Konopczyński M., Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki oświatowej, ORE, Warszawa 2017
8. Porzak R.(red.), Profilaktyka w szkole. Stan i rekomendacje dla systemu oddziaływań profilaktycznych w szkole. Lublin 2019. Fundacja „Masz Szansę”, dostęp: https://profilaktycy.pl/images/zasoby_pliki/ksiazka/Profilaktyka_w_szkole.pdf
9. Szymańska J., Programy profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki. CMPPP, Warszawa 2002
10. Wieczorek M., Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki. ORE, Warszawa 2018, dostęp: <http://www.bc.ore.edu.pl/Content/922/Program+wychowaczoprofilaktyczny+krok+po+kroku.pdf>

Opracowanie: Małgorzata Mozerys-Ćwikła, Kinga Kujawa, Tomasz Izbicki, Anna Sobecka, Urszula Zawadzka – Wyrzykowska
wrzesień 2022